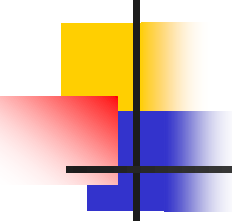

Διαχείριση μεταναστευτικών ροών - Κοινωνική Ένταξη των μεταναστών και τοπική αυτοδιοίκηση

ΚΣΤ' Εκπαιδευτική Σειρά «Αλέξανδρος Σβώλος»
Κοσμίδης Σ. Μιχαήλ

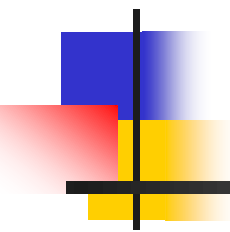
MSc, Απόφοιτος Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης,
Προϊστάμενος Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής,
Υ.Μ.Α.

Αθήνα, Απρίλιος – Ιούλιος 2020
1^η Παρουσίαση

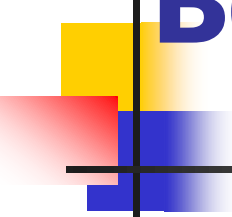
Θεματικές ενότητες

- Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί (I)
- Είδη / τυπολογία και αιτίες της μετανάστευσης (II)
- Είδη / τυπολογία / προφίλ μεταναστών (III)
- Συμπληρωματικές έννοιες (IV)

Ενότητα I

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(1/18)

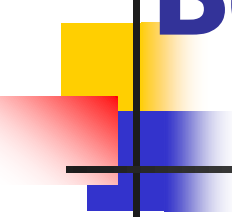
Μετανάστευση (Διεθνής)

η κυκλοφορία ενός ατόμου,

είτε μέσω διεθνών συνόρων (διεθνής μετανάστευση), είτε εντός κράτους (εσωτερική μετανάστευση)

για περισσότερο από ένα έτος,

ανεξάρτητα από την αιτία (εθελοντική ή ακούσια) και τα μέσα (τακτικά ή μη τακτικά) που χρησιμοποιούνται για τη μετεγκατάσταση. ⁴

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

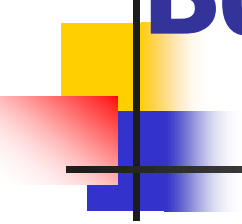
(2/18)

Μετανάστευση (ΕΕ)

η δράση, με την οποία, ένα άτομο,

(i) είτε ορίζει τη συνήθη διαμονή του στην επικράτεια ενός κ-μ της ΕΕ για μια περίοδο που, ή αναμένεται να, είναι τουλάχιστον 12 μηνών, έχοντας προηγουμένως διαμείνει σε άλλο κ-μ της ΕΕ ή σε τρίτη χώρα,

(ii) είτε έχοντας διαμείνει συνήθως κατά το παρελθόν στην επικράτεια κ-μ της ΕΕ, παύει να έχει τη συνήθη διαμονή του στο εν λόγω κ-μ της ΕΕ για περίοδο που είναι ή αναμένεται να είναι τουλάχιστον 12 μήνες.

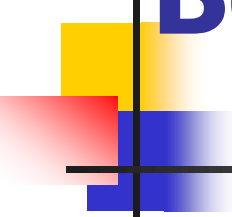

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(3/18)

Μετανάστης (Διεθνής)

άτομο που απομακρύνεται από τον τόπο
συνήθους διαμονής του,
είτε εντός χώρας, είτε διαμέσου διεθνών
(εξωτερικών) συνόρων,
προσωρινά ή μόνιμα, και για διάφορους
λόγους.

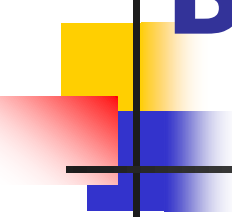
Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(4/18)

Μετανάστης (ΕΕ)

ένα άτομο που

- (i) είτε ορίζει τη συνήθη διαμονή του στην επικράτεια ενός κ-μ της ΕΕ / ΕΖΕΣ για μια περίοδο που είναι, ή αναμένεται να είναι, τουλάχιστον 12 μηνών, έχοντας προηγουμένως διαμείνει σε άλλο κ-μ της ΕΕ / ΕΖΕΣ ή σε τρίτη χώρα,
- (ii) είτε έχοντας συνήθως διαμείνει στο παρελθόν στην επικράτεια κ-μ ΕΕ / ΕΖΕΣ, παύει να έχει τη συνήθη διαμονή του στο κ-μ ΕΕ / ΕΖΕΣ για μια περίοδο που είναι ή αναμένεται να είναι τουλάχιστον 12 μήνες.

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

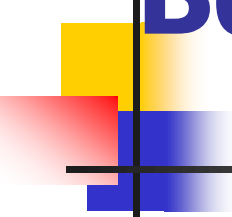
(5/18)

Αλλοδαπός

το φυσικό πρόσωπο, το οποίο δεν έχει την ιθαγένεια του κράτους που κατοικεί ή που δεν έχει την ιθαγένεια κανενός κράτους (ανιθαγενής).

Πολίτης (υπήκοος) τρίτης χώρας

ο πολίτης κράτους που δεν έχει υπηκοότητα κάποιου κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

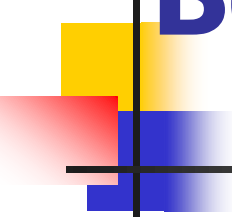
(6/18)

Χώρα προέλευσης

η χώρα υπηκοότητας ή
πρώην συνήθους
διαμονής ενός ατόμου ή
μιας ομάδας ατόμων που
έχουν μεταναστεύσει
στο εξωτερικό,
ανεξάρτητα από το εάν
μεταναστεύουν νόμιμα ή
παράνομα

Χώρα διέλευσης

η χώρα μέσω της οποίας,
ένα άτομο ή μια ομάδα
προσώπων περνούν σε
οποιοδήποτε ταξίδι προς
τη χώρα προορισμού ή
από τη χώρα προορισμού
στη χώρα προέλευσης ή
στη χώρα συνήθους
διαμονής

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(7/18)

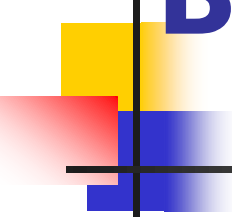
Χώρα προορισμού

η χώρα που αποτελεί τον προορισμό για ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων, ανεξάρτητα από το εάν μεταναστεύουν νόμιμα ή παράνομα.

Συνήθης διαμονή

ένας τόπος σε μια χώρα, όπου ζει ένα άτομο. Ο τόπος, δηλαδή, στον οποίον αυτός έχει ένα μέρος να ζει και να περνά κανονικά την καθημερινή περίοδο.

Χώρα συνήθους διαμονής: η χώρα, στην οποία ένα άτομο έχει τη συνήθη διαμονή του.

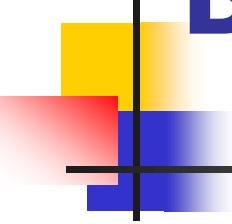
Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(8/18)

Θεμελιώδη δικαιώματα

παγκόσμιες (καθολικές) νομικές εγγυήσεις, χωρίς τις οποίες άτομα και ομάδες ατόμων δεν μπορούν να διασφαλίσουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια τους.

Οι εγγυήσεις αυτές ισχύουν και εφαρμόζονται εξίσου για κάθε άνθρωπο ανεξαρτήτως εθνικότητας, τόπου κατοικίας, φύλου, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, χρώματος, θρησκείας, γλώσσας ή οποιουδήποτε άλλου καθεστώτος σύμφωνα με το νομικό σύστημα ενός κράτους χωρίς όρους.

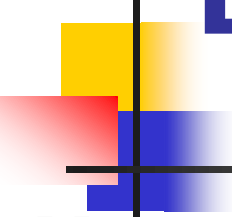

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(9/18)

Ανθρώπινα δικαιώματα

συμφωνημένα διεθνή πρότυπα που αναγνωρίζουν και προστατεύουν την αξιοπρέπεια και την ακεραιότητα κάθε ατόμου, χωρίς καμία διάκριση (EMN Glossary 6.0, 2018) ή παγκόσμιες (καθολικές) νομικές εγγυήσεις που προστατεύουν άτομα και ομάδες ατόμων από ενέργειες ή / και παραλείψεις που παρεμβαίνουν στις θεμελιώδεις ελευθερίες, τα δικαιώματα και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

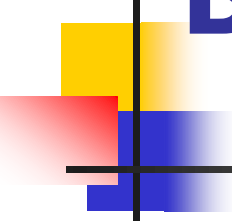
(10/18)

Μεταναστευτική οδός

η γεωγραφική διαδρομή,
δια της οποίας οι
μετανάστες μετακινούνται
μέσω περιοχών διέλευσης
από τη χώρα καταγωγής
τους στη χώρα
προορισμού τους,
ταξιδεύοντας συχνά σε
μικτές μεταναστευτικές
ροές.

Μικτές μεταναστευτικές ροές

η σύνθετη μεταναστευτική
μετακίνηση πληθυσμού, η οποία
περιλαμβάνει πρόσφυγες,
αιτούντες άσυλο, οικονομικούς
μετανάστες και άλλες κατηγορίες
μεταναστών σε αντίθεση με τις
μεταναστευτικές μετακινήσεις
πληθυσμών, οι οποίες
αποτελούνται εξ ολοκλήρου από
μία κατηγορία μεταναστών.

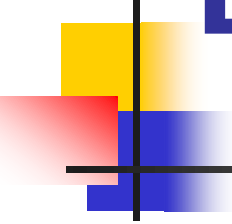
Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(11/18)

Διασπορά

οι μετανάστες ή οι απόγονοι μεταναστών, των οποίων η ταυτότητα και η αίσθηση του «ανήκειν», είτε πραγματική, είτε συμβολική, έχουν διαμορφωθεί από τη μεταναστευτική τους εμπειρία και το υπόβαθρό τους.

Διατηρούν συνδέσμους με τις πατρίδες τους και μεταξύ τους στη βάση μιας κοινής αίσθησης ιστορίας, ταυτότητας ή αμοιβαίων εμπειριών στη χώρα προορισμού.

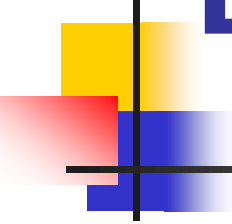
Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(12/18)

Διακυβέρνηση της μετανάστευσης

το συνδυασμένο πλαίσιο νομικών πρακτικών, νόμων και κανονισμών, πολιτικών και παραδόσεων, καθώς επίσης οργανωτικών δομών (υποεθνικές, εθνικές, περιφερειακές και διεθνείς) και διαδικασιών

που διαμορφώνουν και ρυθμίζουν την προσέγγιση των κρατών αναφορικά με τη μετανάστευση σε όλες τις μορφές της, αντιμετωπίζοντας δικαιώματα και ευθύνες και προωθώντας τη διεθνή συνεργασία.

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(13/18)

Οικογενειακή επανένωση

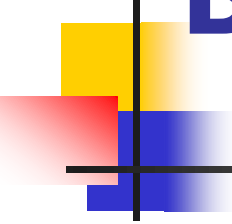
(δικαίωμα στην)

το δικαίωμα των μη υπηκόων
του κράτους να εισέρχονται
και να διαμένουν σε μια χώρα,
όπου τα μέλη της οικογένειάς
τους διαμένουν νόμιμα ή της
οποίας έχουν την ιθαγένεια,
προκειμένου να διατηρήσουν
την οικογενειακή ενότητα.

Οικογενειακή ενότητα

(δικαίωμα στην)

το δικαίωμα μιας
οικογένειας να ζει μαζί
και, ως θεμελιώδης
μονάδα μιας κοινωνίας,
να λαμβάνει σεβασμό,
προστασία, βοήθεια και
υποστήριξη.

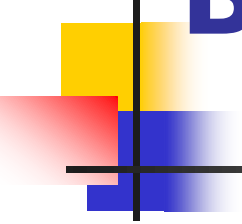

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(14/18)

Νομιμοποίηση

οποιαδήποτε διαδικασία ή πρόγραμμα,
με το οποίο οι αρχές ενός κράτους
επιτρέπουν σε μη υπηκόους τους
(αλλοδαπούς) που βρίσκονται σε
κατάσταση παρανομίας
να διαμείνουν νόμιμα στη χώρα,
παρέχοντάς τους ένα καθεστώς νόμιμης
διαμονής.

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

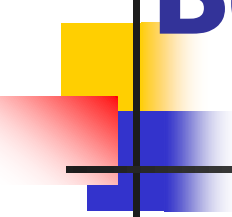
(15/18)

Ταξιδιωτικό έγγραφο

έγγραφο που εκδίδεται
από μια κυβέρνηση ή
ένα διεθνή οργανισμό,
το οποίο συνιστά
αποδεκτή απόδειξη
ταυτότητας με σκοπό
την είσοδο (του
κατόχου) σε άλλο
κράτος.

Έγγραφο Ταυτότητας

έγγραφο που εκδίδεται
από μια κρατική αρχή σε
ένα άτομο για την
παροχή αποδεικτικών
στοιχείων ταυτότητας
του ατόμου αυτού.

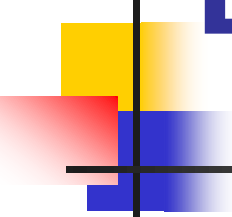

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(16/18)

Θεώρηση

η έγκριση από τις αρμόδιες αρχές ενός κράτους σε διαβατήριο ή πιστοποιητικό ταυτότητας μη υπηκόου του, ο οποίος επιθυμεί να εισέλθει, να φύγει ή να διέλθει μέσω του εδάφους του κράτους, η οποία (έγκριση) υποδηλώνει ότι η αρχή, κατά τη στιγμή της έκδοσης, θεωρεί ο κάτοχος εμπίπτει σε μια κατηγορία μη υπηκόων που μπορούν να εισέλθουν, να εγκαταλείψουν ή να διέλθουν της επικράτειας του κράτους σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού.

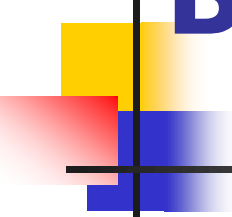
Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

(17/18)

Θεώρηση βραχείας διάρκειας (C) Θεώρηση μακράς διάρκειας (D)

η έγκριση ή η απόφαση ενός κράτους μέλους της ΕΕ με σκοπό τη διέλευση μέσω της επικράτειάς του ή την προβλεπόμενη διαμονή στο έδαφος ενός ή περισσοτέρων ή όλων των κρατών μελών της ΕΕ για περίοδο διάρκειας έως 90 ημερών σε οποιαδήποτε περίοδο 180 ημερών

η έγκριση ή η απόφαση που εκδίδεται από ένα κράτος μέλος της ΕΕ σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή το ενωσιακό δίκαιο, η οποία απαιτείται για την είσοδο με σκοπό προβλεπόμενη διαμονή σε αυτό το κράτος μέλος της ΕΕ διαστήματος μεγαλύτερου των τριών μηνών

Βασικοί εισαγωγικοί ορισμοί

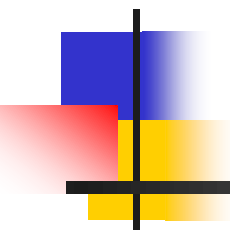
(18/18)

Άδεια διαμονής

έγγραφο που εκδίδεται από τις αρμόδιες αρχές ενός κράτους σε μη υπηκόους του, το οποίο επιβεβαιώνει ότι έχει το δικαίωμα να διαμένει στο οικείο κράτος κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας

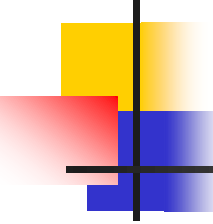
Βιομετρικά δεδομένα

τα (ατομικά) δεδομένα που σχετίζονται με τα φυσικά, φυσιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά ενός ατόμου, τα οποία επιτρέπουν τη μοναδική του ταυτοποίηση, όπως εικόνες προσώπου ή δακτυλοσκοπικά δεδομένα

Ενότητα II

**Είδη / τυπολογία και αιτίες
της μετανάστευσης**

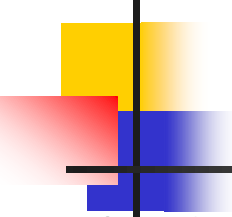
Κριτήρια

- **ποσοτικά
χαρακτηριστικά**
(λ.χ. προσωρινή ή
μόνιμη),

- **ποιοτικά
χαρακτηριστικά
μετακινούμενου**

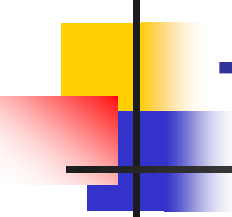
(λ.χ. γλώσσα, εμπειρία,
προσόντα, οικονομική
δυνατότητα),

- διάρκεια παραμονής (μόνιμη ή προσωρινή),
- βαθμός επιλογής μετακίνησης (εκούσια ή ακούσια),
- αριθμητικό μέγεθος μετακινούμενου πληθυσμού (ατομική ή ομαδική μετανάστευση),
- νομικός χαρακτήρας μετανάστευσης (νόμιμη ή παράνομη) &
- γεωγραφικό εύρος μετανάστευσης (εσωτερική ή εξωτερική μετανάστευση).

Αιτίες της μετανάστευσης

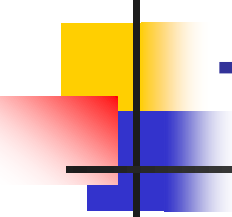
- η μετανάστευση σε **αναζήτηση εργασίας**,
- η μετανάστευση για **λόγους εκπαίδευσης, πρακτικής άσκησης ή / και εξειδίκευσης**,
- η **παλιννόστηση** ή / και επιστροφή πληθυσμών,
- η κυκλική ή προσωρινή μετανάστευση (**εποχικής ή προσωρινής εργασίας, διασυνοριακή δραστηριότητα, διεθνείς μεταφορές**),
- η μετανάστευση για **κοινωνικούς (οικογενειακούς) λόγους**,
- η μετανάστευση για **περιβαλλοντικούς λόγους &**
- η μετανάστευση υψηλής εξειδίκευσης εργαζόμενων (**ανώτατα στελέχη, τεχνικοί, και επιστήμονες**).

Είδη /

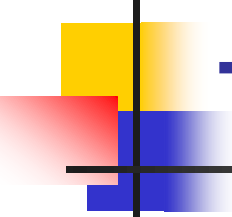
τυπολογία μετανάστευσης (1/3)

- **Ασφαλής, ομαλή και τακτική μετανάστευση** (διεθνής όρος, σύμφωνα με τους κανόνες).
- **Οικονομική μετανάστευση** (εσωτερική ή εξωτερική σε αναζήτηση οικονομικών ευκαιριών).
- **Μετανάστευση για εργασία** (εσωτερική ή εξωτερική σε αναζήτηση εργασίας).
- **Διαχειριζόμενη μετανάστευση** (ΕΕ, διαχείριση όλων των πτυχών της μετανάστευσης).
- **Νόμιμη μετανάστευση** (σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο του κράτους).
- **Παράνομη (παράτυπη) μετανάστευση** (η μετακίνηση εκτός κανόνων εισόδου / εξόδου).

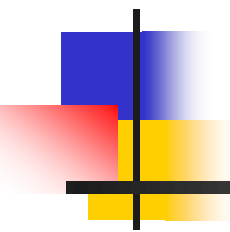
Είδη / τυπολογία μετανάστευσης (2/3)

- **Μετανάστευση μακράς διάρκειας** (η μετακίνηση για τουλάχιστον ένα έτος).
- **Προσωρινή μετανάστευση** (η μετανάστευση για συγκεκριμένη χρονική περίοδο & επιστροφή στη χώρα προέλευσης).
- **Κλιματική μετανάστευση** (ξαφνική ή προοδευτική αλλαγή στο περιβάλλον λόγω κλιματικής αλλαγής).
- **Περιβαλλοντική μετανάστευση** (ξαφνική αλλαγή στο περιβάλλον λόγω περιβαλλοντικών γεγονότων).
- **Κυκλική μετανάστευση** (επανειλημμένη μετακίνηση μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών).

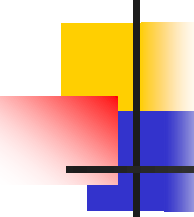
Είδη / τυπολογία μετανάστευσης (3/3)

- **Μετανάστευση για οικογενειακούς λόγους** (οικογενειακή επανένωση ή σχηματισμός οικογένειας ή οικογένεια που συνοδεύει την συντηρούνται μετανάστη στη χώρα προορισμού).
- **Υποβοηθούμενη μετανάστευση** (η τακτική / κανονική μετανάστευση που ενθαρρύνεται ή υποστηρίζεται από πολιτικές και πρακτικές του κράτους).
- **Μετανάστευση στο πλαίσιο της επιστροφής** (μετακίνηση ατόμων που επιστρέφουν, εξαναγκαστικά ή εθελουσία, στη χώρα καταγωγής τους).

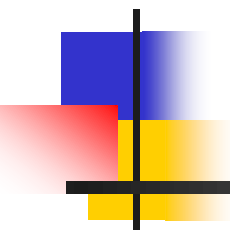
Ενότητα III

**Είδη / τυπολογία / προφίλ
μεταναστών**

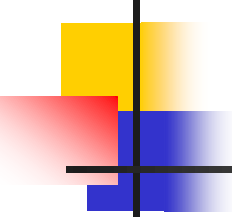
Είδη / τυπολογία / προφίλ μεταναστών

- Οικονομικός μετανάστης
- Εργαζόμενος μετανάστης
- Μετανάστης **επί μακρόν** / μακρά διαμένων μετανάστης
- Μετανάστης **βραχείας διαμονής**
- Μετανάστης **υψηλής ειδίκευσης**
- Μετανάστης εργαζόμενος **χαμηλής ειδίκευσης**
- **Εποχιακός** εργαζόμενος
- Μετανάστης σε **παράνομη (παράτυπη) κατάσταση**
- Μετανάστης εργαζόμενος **χωρίς έγγραφα**
- **Παράνομος (παράτυπος)** μετανάστης
- Πρόσωπο που υπερβαίνει το δικαίωμα παραμονής σε ένα κράτος («**over-stayer**»)
- Μετανάστης **δεύτερης γενιάς**

Ενότητα IV

Συμπληρωματικές έννοιες

Συμπληρωματικές έννοιες

- Καθεστώς μετανάστευσης (βάσει νόμου περί μετανάστευσης της χώρας προορισμού)
- Επανεισδοχή (ενέργεια ενός κράτους που αποδέχεται την επανεισδοχή ατόμου στην επικράτεια του)
- Παράνομη (παράτυπη) είσοδος & Παράνομη (παράτυπη) διαμονή
- Ελλείψεις εργατικού δυναμικού / labour shortages
- Τεστ αγοράς εργασίας / labour market test
- Ποσόστωση μετανάστευσης / immigration quota (s)

